



Dit product wordt u gratis aangeboden door ComputerBijbel

Mocht u tevreden zijn over dit product en dit werk willen steunen kijk dan op onze website

<http://www.ComputerBijbel.com>

STROMINGEN IN HET JUDAISME.

De verschillende afdelingen of denominaties binnen het Jodaisme worden over het algemeen stromingen genoemd. De verschillen zijn lang niet zo groot als de verschillen tussen Christelijke kerken. De verschillen tussen de orthodoxe en liberale stromingen zijn niet veel groter dan die tussen de liberale en fundamentalistische vleugels van de Baptistische denominatie van de Christenheid.

Als het hier hebben over 'stromingen' dan bedoelen we de stromingen zoals die bestaan in het Westen van de 21^{ste} eeuw.

STROMINGEN IN OUDE TIJDEN.

Wellicht is het oudste verslag van een formeel verschil van mening tussen joden wel het verslag uit de tijds van de opstand van de Makkabeeën. Een opstand die gezorgd heeft voor de basis van het Chanoekkah-feest. In die tijd werd Israël overheerst door de Grieken en werd ook behoorlijk beïnvloed door de Hellenistische cultuur. Gehelleniseerde joden ondervonden oppositie van de religieuze traditionalisten, een groep die bekend stond als de 'Chasideeërs', die echter geen verbinding heeft met de groep die we vandaag kennen als de Chassiedim.

Toen de Selucidische Grieken begonnen met het onderdrukken van de joden brak de oorlog uit en werden de joden verenigd in hun verzet tegen de Grieken. Deze oorlog duurde 25 jaar en de joden bleven eensgezind in hun doelstellingen. Maar toen de oorlog eindigde raakten de joden verdeeld in drie groepen: de Essenen, de Sadduceeën en de Farizeeën.

De Essenen waren een ascetische en mystieke groep die een strenge discipline kenden. Zij leefden geïsoleerd van de buitenwereld. Zij zijn het die de Dode Zee-rollen hebben gemaakt. Sommige geleerden zijn van mening dat de vroege Christenen beïnvloed zijn door de leerstellingen van de Essenen.

De Sadduceeën kwamen voort uit de Hellenistische elementen van het Jodaisme. Deze stroming bestond uit priesters en de bovenlaag van de joodse gemeenschap. Sadduceeën waren godsdienstig zeer conservatief maar sociaal even liberaal. Zij geloofden in een strenge, letterlijk en niet-veranderbare uitleg van de Thora. De Tempel en de offerdienst waren voor hen een centraal gebeuren binnen het concept van hun aanbedding. Op het sociaal terrein namen zij de Griekse cultuur over.

De Farizeeën geloofden dat God de Thora aan de joden had gegeven en dat die openstond voor verdere uitleg door geestelijke leiders. Farizeeën hebben zich altijd ingezet voor het Thora-onderwijs aan zoveel mogelijk personen.

Nadat Judea was veroverd door de Romeinen en de spanningen met Rome begonnen toe te nemen, verscheen er een vierde groep, de Zeloten. De Zeloten vormden eigenlijk een nationalistische beweging, en geen godsdienstige. Zij waren voorstanders van een oorlog met Rome en van mening dat de dood te verkiezen was boven de Romeinse overheersing.

Zij pleegden eerder zelfmoord dan zich gevangen te laten nemen. Het meest bekende verhaal over Zeloten is dat van Massada waar zij het Romeinse legioen tien maanden lang bezig hielden en uiteindelijk kozen voor zelfmoord boven gevangen zijn van de Romeinen.

De Farizeïsche denkstroming is de enige die de verwoesting van de Tempel heeft overleefd.

De Zeloten werden in de strijd met de Romeinen gedood. De Sadduceeën konden niet overleven zonder Tempel die het centrum van hun religieuze beleving was. De Essenen, die nooit een echt grote groep zijn geweest, werden kennelijk door de Romeinen gedood, ze waren natuurlijk ook niet zo moeilijk te vinden in de door hen opgerichte leefgroepen.

Eeuwen lang, na de verwoesting van de Tempel, was er geen grootschalig, georganiseerd verschil van inzichten binnen het jodendom. Er waren wat kleine verschillen in praktijken en gewoonten tussen de Askenazische joden van Oost-Europa en de Sefardische joden in Spanje en het Midden-Oosten, maar deze verschillen waren niet bijzonder betekenisvol.

Tijdens de 9^{de} eeuw ontstond er een aantal groepen die de waarde van de mondelinge overlevering, de zogenaamde 'mondelinge Thora' ontkenden. Deze groepen werden bekend als de 'Karaieten', letterlijk: 'volk van de schriften'. Zij waren onderscheiden van het Rabbijns Judaïsme.

De Karaieten geloofden in een strikte uitleg van de letterlijke tekst van de Bijbel, en dat zonder Rabbijnse interpretatie. Zij waren van mening dat de Rabbijnse uitspraken geen onderdeel van de wet uitmaakten en de mondelinge overlevering niet van God kwam en derhalve geen gezag kon doen gelden, maar dat dit niet anders dan het werk van mensen was. Als zodanig waren rabbijnse documenten niet anders dan geschriften van stervelingen.

De verschillen tussen de rabbijnen en de Karaieten die het meest bekend zijn geworden zijn die aangaande de shabbat. De Karaieten waren van mening dat het verbod vuur te ontsteken op shabbat betekende dat er ook geen licht ontstoken mocht worden voorafgaande aan de shabbat met het doel het op shabbat aan te laten, dus hielden zij hun woningen op shabbat zonder verlichting. De Rabbijnen aan de andere kant steunden op de rabbijnse uitleg die het wel toestand vuur te ontsteken voorafgaand aan de shabbat. Karaieten waren verder van mening dat seksueel verkeer op shabbat verboden was, terwijl de rabbijnen juist van mening waren dat de shabbat een ideale dag was voor die activiteit. Een ander verschil tussen hen is dat de Karaieten een andere kalender hanteerden.

Volgens de Karaieten heeft deze stroming op het hoogtepunt zelfs 40% van de joden als volgelingen gekend.

CHASSIEDIM EN MITNAGDIEM.

In de jaren 1700 ontwikkelden zich de eerste moderne stromingen zich in Oost-Europa. Deze stroming, bekend als de Chassiedim werd opgericht door Israël ben Eliëzer, beter bekend als Baäl Shem-Tov ofwel Besht. Voor Chassiedim was onderwijs het belangrijkste om dichterbij God te komen. Ook benadrukken Chassiedim persoonlijke ervaringen en mystiek als mogelijkheden tot God te naderen.

De Chassidische stroming werd beschouwd als radicaal in de tijd waarin deze tot stand kwam. Zij die zich vast wilden houden aan de bestaande zienswijzen van het Judaïsme, hebben zich altijd kracht verzet tegen het Chassidisme. Zij die ertegen waren werden bekend als de mitnagdiem, tegenstanders, en discussies tussen chassiedim en mitnagdiem liepen maar al te vaak uit op vechtpartijen. In deze tijd zijn chassiedim en mitnagdiem redelijk verenigd in hun

tegenstand tegen het moderne Judaïsme. Zowel de orthodoxie als de liberalen zijn op een aantal terreinen behoorlijk beïnvloed door het Chassiedisme.

Chassidische groepen zijn georganiseerd rondom een geestelijk leider die Rebbe of Tzaddiek wordt genoemd. Dat is iemand die wordt geacht meer verlicht te zijn dan andere joden. Een chassied zal voor ieder belangrijk besluit eerst zijn Rebbe consulteren.

Het Chassidisme is nog immer een invloedrijke stroming in de joodse wereld.

WESTERSE STROMINGEN IN DEZE TIJD.

Ongeveer 5.000.000 van de 14.000.000 joden over de gehele wereld wonen in Amerika. In Amerika zijn er drie grote stromingen, de Liberalen, de Conservatieven en de Orthodoxen. Volgens sommigen is er ook een vierde, de Reconstructieven, hoewel deze behoorlijk wat kleiner is dan de andere drie. Orthodoxen en Conservatieven worden omschreven als 'traditionele' stromingen. Liberalen en Reconstructieven worden als 'moderne' stromingen gezien.

De Orthodoxen bestaan eigenlijk uit een aantal kleinere groepen, waaronder de moderne orthodoxen die zich hebben geïntegreerd in de moderne maatschappij terwijl zij de wetten vrij strikt houden, de Chassiedim, die apart wonen en leven en zich anders kleden, zij worden vaak de 'ultra-orthodoxen' genoemd, en de Jeshivistische Orthodoxen die noch Chassidisch noch modern zijn. De orthodoxe stromingen geloven allen hetzelfde en de verschillen tussen hen zijn voor iemand die niet Orthodox is moeilijk te begrijpen. Allen geloven zij dat God aan Mozes op de berg Sinaï de gehele Thora heeft gegeven. De 'gehele Thora' wil zeggen: zowel de geschreven Thora (de vijf boeken van Mozes) als de mondelinge Thora, dat is de mondelinge overlevering. Zij geloven dat de Thora waarheid is en tot ons is gekomen in exact die vorm waarin deze gegeven is. Zij gaan er van uit dat de 613 geboden bindend zijn voor joden en niet-joden.

In 1990 is een onderzoek gedaan en uit de resultaten kan worden geconcludeerd dat circa 7% van de Amerikaanse joden zich als orthodox ziet. In Israël is dat circa 10%.

Het Liberale Judaïsme gelooft niet dat de Thora door God is geschreven. Deze stroming past dan ook heel wat tekstkritiek toe. Zij zijn van mening dat de Bijbel is geschreven door verschillende schrijvers en daarna is geredigeerd tot een geheel. Deze stroming gelooft ook niet in de noodzaak de geboden te houden, maar ontleent er wel moraal en ethiek aan en daarmee waarden en normen uit het Judaïsme en cultuurnormen.

Er zijn in Amerika ongeveer 900 Liberale synagoge's.

Conservatief Judaïsme is voortgesproten uit de spanning tussen Orthodoxen en Liberalen en opgericht als de 'Verenigde Synagoge van Conservatieve Joden' in 1913 door Dr. S. Schechter, hoewel haar wortels te traceren zijn in het Joods Theologisch Seminarie van Amerika tot in de jaren 1880. Conservatief Judaïsme gelooft dat de waarheden die gevonden kunnen worden in de Joodse geschriften en de Bijbel van God afkomstig zijn, maar beïnvloed zijn door mensen en daardoor een menselijke component bevatten. Wel aanvaarden zij het gezag van de mondelinge overlevering, maar vinden daarnaast de wetgeving dient te worden aangepast aan de evolutie van de maatschappij.

Het eerder genoemde onderzoek heeft vastgesteld dat circa 38% van de joden in Amerika zichzelf Conservatief noemt. Er zijn ongeveer 750 Conservatieve synagoge'.

Reconstructief Judaïsme is een zeer theoretische stroming en is voortgekomen uit de Conservatieve stroming, maar toch deze stroming nauwelijks ergens in te passen. Het heeft een eigen karakter. Reconstructieven zijn van mening dat het Judaïsme een 'evoluerende religieuze organisatie' is. Zij geloven niet in een persoonlijke godheid die in de geschiedenis actief is en geloven ook niet dat de joden door God gekozen zijn. Vanwege dit standpunt zou men denken dat zij zich links van de liberalen bevinden, maar daar staat tegenover dat de reconstructieven groter nadruk leggen op de houden van de geboden dan de liberalen. Van de Amerikaanse joden noemt 1% zich reconstructief en over de gehele wereld zijn er minder dan 100 Reconstructieve synagoge's.

STROMINGEN IN ISRAËL.

In Israël wonen ongeveer 5.000.000 joden. De Orthodoxe stroming is de enige die formeel erkend is in Israël. Tot voor kort konden slechts Orthodoxen zitting nemen in religieuze raden. Het Orthodoxe Rabbinaat van Israël spreekt zich uit over zaken van persoonlijke status, zoals huwelijk, bekering en echtscheiding.

De andere stromingen hebben wel enige aanwezigheid in Israël, maar voor het grootste deel hebben Israëli's niet de neiging zich te identificeren met een stroming. Men omschrijft zich bij voorkeur door wat zijn dan door middel van een lidmaatschap van een georganiseerde beweging.

Meer dan de helft van de Israëli's omschrijft zichzelf als 'chiloni', seculier. Ongeveer 15-20% ziet zichzelf als 'haredie' of 'datie', ultra-orthodox of orthodox. De rest omschrijft zich als 'masortie', trouw aan de traditie, maar niet echt dogmatisch. Het is echter wel opmerkelijk dat de 'masortie' en 'chiloni' meer wetsgetrouw zijn dan de Amerikaanse joden die hetzelfde van zichzelf zeggen.

STROMINGEN IN ENGELAND.

In Engeland leven naar schatting 375.000 joden. Van het is 2% Liberaal of Hervormd Joods, in Engeland zijn dat twee te onderscheiden groepen. Ook is er een kleine, maar actieve, groep die zich de 'Masoreetie' noemt en hetzelfde gebedenboek gebruikt als de Conservatieve beweging in Amerika.

Verder zijn de Chassiedim zeer actief in Engeland en groeien ook sterk in aantal. De Liberale stroming in Engeland is echter meer traditioneel dan die uit Amerika.